

Nr. 3(149)

Bazūne

Latvijas Neredzīgo bibliotēkas avīzīte
par notikumiem bibliotēkas dzīvē

2024. gada 4. marts

ROSĪGAIS GADA SĀKUMS

Gunta Bite

Avīzītes «Bazūne» redaktore

Viss plūst un mainās. Nekas šajā dzīvē nestāv uz vietas. Arī bibliotēkas dzīvē ne. Šis gads vēl tikai aizsācies, taču jau tagad varam būt lepmi ar paveikto.

Janvārī organizētas izstādes, godinot rakstniekus Jāni Lejiņu un Dzintru Žuravsku, kā arī lielu popularitāti ieguvušā ābeču kolekcionāra un rakstnieka Jura Cibuļa izstāde un lekcija par pasaules Ābecēm. Rīkotas Barikāžu atceres dienas ar žurnālistes Ilzes Strengas piedalīšanos, kā arī Strazdulēnu skolas nodarbība «Barikādes».

Februārī godintāti literāti: Austra Skujiņa, Margarita Stāraste un Ērihs Kestners. Rīkots juteklisks Valentīndienas koncerts ar neredzīgo mūziķu Maijas Evas Fogeles un Dmitrija Gavrilova piedalīšanos. *Nordplus* projekta «Library for all: accept, include, communicate» ietvaros organizēta pieredzes apmaiņas vizīte kolēģiem no Viļņas (Lietuva), Odenses (Dānija) un Latvijas Nacionālās bibliotēkas, lai iepazīstinātu ar mūsu bibliotēkas pielāgotās literatūras izdevējdarbību. Noslēgusies leļļu darbnīcas nodarbība leļļu meistares Ievas Kalniņas vadībā.

Turpinās 2022. gadā Rīgā aizsāktais Guntas Bites literāri-mākslinieciskās izstādes «Mana paralēlā pasaule» ceļojums pa Latvijas bibliotēkām. Tā apceļojusi Staiceli un Cēsis. Tagad tā atrodas Rēzeknē, kur decembrī

bija izstādīta Rēzeknes Centrālajā bibliotēkā, bet tagad — Rēzeknes Pielāgotās literatūras bibliotēkā. Izstādes atklāšanā, 1. februārī, mākslas darbu autore Gunta Bite pastāstīja par darbu tapšanas aizkulisēm un gleznās ietvertu emociju vēstījumu. Pasākums bija aizkustinošs un iedvesmojošs. Vēlāk izstādes apmeklētāja Kristīne Gļauda, iedvesmoties no izstādē redzētā, uzrakstīja dzejoli:

Es esmu kā vienradzis lietū,
Kā eņģelis tumšā mežā.
Es gaudojošs vilks klints galā.
Un tad nāci tu.

Eņģelis zilā debesu malā.
Nav vairs ne lietus,
Ne tumšu ēnu.
Dejoju saulrietā valsi es lēnu.

Glāzē man vīns saulrieta krāsā.
Zin tikai to, cik Laime man tuva
Kā māsa.

Izstāde Rēzeknes Pielāgotās literatūras bibliotēkā apskatāma arī martā, kas ir šīs izstādes noslēdzošais posms.

Februāra izskaņā bibliotēka organizēja tikšanos ar komponistu un grāmatas «Mūzaīka» autoru Zigmaru Liepiņu.

Bibliotēka turpinās realizēt dažādas interesantas un izglītojošas idejas. Tāpēc aicinu sekot līdzī bibliotēkas jaunumiem un izmantot iespēju baudīt bagātīgo kultūras programmu, ko tā nodrošina.

BŪVĒSIM INTERNETU!

Ieva Jēkabsons

LNerB bibliotekāre-sociālo mediju speciāliste

2024. gada 6. februārī jau 21. gadu pēc kārtas atzīmēja Vispasaules Drošāka interneta dienu ar saukli «Drošāks internets sākas ar tevi!», aicinot ikvienu domāt par to, kā mēs rūpējamies par savu drošību internetā, un kāds ir mūsu ieguldījums, veidojot labāku interneta vidi.

Drossinternets.lv aicināja arī bibliotēkas iesaistīties Drošāka interneta dienas atzīmēšanā.

Atsaucoties šim aicinājumam, 8. un 12. februārī Latvijas Neredzīgo bibliotēkā notika trīs Strazdulēnu skolas nodarbības «Būvēsim internetu!».

Nodarbībās Rīgas Strazdumuižas vidusskolas-attīstības centra 1., 5., 6., un 8. klases skolēni kopā ar bibliotekārēm veidoja vides objektu «Drošs internets».

Kā gan uzbūvēt internetu? Un kas gan tas vispār ir par «zvēru»? Lai to noskaidrotu un iedvesmotos darbam, izmantotām Lindas Liukasas teksta fragmentu no grāmatas «Ekspedīcija internetā»: «*Internets sastāv no visādām brīnišķīgām lietām. Tajā ir kaķi, dejojoši kāmiši un interesantas mīklas. Internetā var iegūt tūkstošiem jaunu draugu un pavairot sevi*

miljons eksemplāros. Ar internetu var rāpties torņos, šūpoties kabeļos un deļot starp serveriem. Tas sniedzas līdz pat satelītiem debesīs un ienirst okeāna dziļēs. Tas šaujas uz priekšu gaismas ātrumā, barojas ar elektrību un dažkārt pārvešas par mākonī.».

Uzdevums skolēniem bija vienkāršs — izdomāt, ar ko viņiem saistās internets. Vai tās būtu spēles, video vai mobilie telefoni? Draugi, mūzika vai sociālie tīkli? Vārdu sakot, kas vien ienāk prātā, jo internets ir plašs un daudzveidīgs.

Vecākie skolēni paši varēja datorā atrast attēlus, savukārt 1. klasīte izmantoja bibliotekāru sagatavotos materiālus.

Visi kopā mēs izveidojām lielu plakātu ar simbolisku ugunsdzēsības (sarkanu ķieģeļu sienu, kuru apņēmušas liesmas), vadiem (liels paldies Skaņu ierakstu un informācijas tehnoloģiju nodaļai, kas nodrošināja mums īstus interneta kabeļus) un bērnu atrastajiem un izvēlētajiem attēliem. Tā kā internetā var atrast visu, ja vien ir īstā adrese, uz plakāta krustu šķērsu salīmēti attēli, tā radot haotisku harmoniju.

Paldies bērniem par aktīvu piedalīšanos nodarbībās — kopā mēs bijām lieliska komanda un mūsu internets bija brīnišķīgs un nepārspējams!

IESKATS GRĀMATĀ

LAIKS ATKAL IEDEGT ZVAIGZNES

Herma Cīrule

BRN maketētāja

Palielinātajā drukā iznākusi Virdžīnijas Grimaldi grāmata «Laiks atkal iedegt zvaig-

znes». Stāsts ir rakstīts no trim skatupunktiem — mātes Annas un viņas meitām — Hlojas un Lilī.

Kad ANNA zaudē darbu un kreditoru pacietības mērs arī ir galā, viņa ir izmisumā.

Viņi ar vīru iet katrs savu ceļu. Matiasa labestīgā un mīlošā cilvēka maska slēpj liekulīgu, vāju un pretrunīgu cilvēku, spējīgu uz vardarbību, zemiskumu.

Starp Annu un meitenēm paliek neizrunātas lietas, kas noved pie aplamiem priekšstatiem un nesapratnes. Nesamaksātie parādi, nevaļa, darbs, nogurums... Ātras vakariņas un katrs pazūd savā mazajā pasaulītē ar savām problēmām, kas ar katru dienu aug lielākas. Galu galā vienalga nav iespējams savilkt galus kopā. Izlikšanās to visu neredzam arī nepalīdz — kaut kad no tā visa ir jāpamostas. Vēl arī problēmas skolā. Cīņā ar sadzīvi sarunām vairs neatliek laika. Meitenes mēģina ar savām problēmām tikt galā kā prot (patiesībā jau neprot).

Lai Anna aizietu no darba, darba devējs piedāvā kompensāciju, kas nosegtu parādus un kādu brīdi ļautu izdzīvot, taču tad...

Anna, vecmāmiņas mudināta, ļaujas sirdsbalsij un pieņem lēmumu, kas ir pret-runā ar veselo saprātu — kopā ar meitām doties ceļojumā uz Skandināviju. Ieraudzīt ziemeļblāzmu. Annai vajag visu kontrolēt, organizēt, viņa nemīl riskus, vajag būt ierastā vidē, jo uzbrūk panikas lēkmes. Ir tikai viens veids — rīkoties tik ātri, lai nav iespējams pārdomāt. Protams, par parādu atmaksai paredzēto naudu. Ir divas iespējas — turpināt mēģinājumus kaut kā samaksāt rēķinus, nodrošināt pārtiku, apģērbu vai saglabāt ģimeni. Jo, pēc vecmāmiņas teiktā, problēmas nekur nepaliks — tās būs vienmēr un mūža nogalē nebūs nekā, ko vērts atcerēties.

HLOJA ir septiņpadsmit gadus veca un kā jau visiem šajā vecumā, viņai ir pusaudža krīze — zems pašnovērtējums, sakāpinātas emocijas, garastāvokļa maiņa, mīlestības meklējumi un vēlme būt pieņemtai. Asumi un nesavaldība mijas ar nožēlu un vainas apziņu. Pašai jātiek galā ar sevis un citu cilvēku vērtējumu, kas ir diezgan aplams.

Mammai nav laika uzklaut, lai palīdzētu lietās saskatīt patiesā gaismā.

Divpadsmitgadīgā LILĪ savas jūtas vairāk patur sevī, Lilī ir atšķirīga, vienpate, kurai grūti kontaktēties ar klasesbiedriem, nav bara cilvēks — meitenei ir nepieciešama sava pasaule. Tomēr viņai kādam viss ir jāpāstāsta un tā ir dienasgrāmata, ko Lilī ir nosaukusi par Marselu. Lilī ir tieša un nemeklē veidu, kā smalkāk pateikt, ko domā. Reizēm viņas sacītais liek smieties.

Annas ierosinājumu doties ceļojumā meitenes pieņem ar skepsi — nu labi, drusku kaut kur pabraukās un atgriezīsies vacajā dzīvē. Hloja un Lilī nav gatavas ilgstošām neērtībām un dzīvei autofurgonā. Viņām ne prātā nenāk, cik ļoti šis ceļojums izmainīs gan viņu dzīvi, gan uzskatus.

Sastopoties ar citiem tādiem pašiem ceļotājiem, apstākļu spiestas, viņas pievienojas. Katrs no viņiem ceļā devies dažādu iemeslu vadīts, taču laika gaitā atklājas vienojošais. Viņi alkst ieraudzīt ziemeļblāzmu. Varbūt šī ziemeļblāzma ir kā simbols, kā ilgu piepildījums? Kaut kas tāds, ko katram ir jāatrod sevī, savā dzīvē?

Grupas iniciators ir Žiljēns, kurš ceļo kopā ar dēlu Noe. Visi mēģinājumi izārstēt dēlu no autisma ir beigušies ar neveiksmi. Sieva ir salūzusi šajā cīņā un aizgājusi, atstājot Žiljēnu ar Noe vienus. Žiljēns nenosoda, viņš saka: «Tas viņai bija par smagu». Šajā situācijā viņš ir stiprākais un uzņemas atbildību. Ceļojums uz Skandināviju Noe patīk un Žiljēns dara visu, lai viņam sagādātu šos laimīgos mirkļus.

Diviem sirmgalvjiem atraitņiem, kuri mūža nogali vada pensionātā, Edgaram un Džego, vecums nav šķērslis, lai aizbēgtu no vientulības pavisam trakulīgā un ne visai likumīgā veidā.

Marīne un Gregs ir jaunlaulātie. Viņi ceļo katru gadu un sūta pastkartes uz pensionātu, kurā abi strādā.

Darījumu cilvēks Fransuā un viņa sieva Fransuāza ir turīgi cilvēki, kuri var atļauties daudz ko. Taču viņi ir gudri vecāki saviem bērniem. Luīze un Luī pieraduši dzīvot komfortā un neapzinās naudas vērtību, nezin, ko nozīmē grūtības. Vecāki grib bērniem iemācīt kaut ko saprast dzīvē. Lai atejot no luksusa dzīvesveida, viņi spētu nostāties uz zemes un saprastu, ka var būt arī citādi. Pieņemt un saskatīt citas vērtības.

Pamazām ceļotāji satuvinās un uz laiku kļūst pa sava veida ģimeni. Šeit viņi atrod to, ko dažkārt varbūt nevar atrast īstajā ģimenē — sapratni, pleca sajūtu, atbalstu, līdzjutību, palīdzību un rūpes citam par citu.

Lilī atrod radniecīgu dvēseli Noe, mācās viņu saprast un daudz pavada laiku kopā ar zēnu. Lilī neuztrauc, ka viņš nevar runāt — viņš nekad nevarēs pateikt, ko jūt, ko domā... Esot kopā ar Noe, Lilī mācās darīt visu apdomīgi, atturēties no straujuma, lai neizbaidītu, satraukuma brīžos mierinot apskauj un tura viņu cieši sev klāt.

Lilī dzied Noe, stāsta viņam vai lasa priekšā, sēž, lūkojoties uz dabas skaistumu, un klusē, turot Noe roku. Reizēm ne vienmēr vārdi ir svarīgi. Un viņai šķiet, ka Noe viņu saprot.

Starp Annu un Žiljēnu veidojas jūtas. Viņa ir atradusi cilvēku, kuram var uzticēties. Žiljēna jūtas pret Annu ir neuzbāzīgas. Viņš neko nepieprasa sev. Vienkārši ir blakus, kad Annai ir nepieciešama palīdzība vai mierinājums.

Mazpamazām starp Annu un meitām veidojas noturīgas un sirsnīgas attiecības. Anna

nebaidās atzīties, ka pielāvusi daudz kļūdu, ka, gādājot par sadzīves lietām, nav iznācis būt blakus, uzklaust, kad meitām to tik ļoti vajadzēja, dot padomu.

Nav viegli pārliecināt Hloju par dzīves patiesībām, ievadīt uz pareizā ceļa, atvērt acis uz dažādām lietām. Anna nemoralizē, bet uzdod uzvedinošus jautājumus, lai saprastu, kāpēc Hloja rīkojas tā kā rīkojas. Nevis pārmet un nosoda, bet saredz bailes, mazvērtības kompleksus, bailes būt nemīlētai, nepieņemtai. Kā samudžinātu dzijas kamolu, kurš sapinķerējies, atšķetināt līdz tai vietai, kur kamols top gluds un tīt tālāk uz priekšu?

Hlojā ir viss emociju spektrs — no smieklīem un apskāvieniem līdz nesavaldībai, dusmām, pārmetumiem, vainas apziņai un asarām.

Daudz kas ir noklusēts un Hloja pauž savas jūtas vadoties no tā, kā viņa ir sapratusi. Viņa tēvam ļāvusi ar sevi manipulēt, padarot Annu Hlojas acīs par vainīgu. Kaut kādā dīvainā veidā viņš tādējādi cer atgriezties ģimenē. Gribēdama pasargāt meitenes un arī Matiasa reputāciju, Anna pielāvusi milzīgu kļūdu, neko nestāstot meitenēm. Kļūda ir bijusi tā, ka gribot saglabāt labas attiecības starp meitām un tēvu, Anna ir noklusējusi Matiasa vardarbību. Viņa nerunā, kad Matias nostāda meiteņu acīs viņu kā vainīgo un sevi kā nabaga cietēju. Un tikai Lilī ir tā, kas nespēj klusēt par to, ko maza būdama redzējusi...

*(Nobeigums nākamajā
«Bazūne» numurā.)*

BAZŪNE

**Latvijas Neredzīgo
bibliotēkas
bezmaksas avīzīte**

Izdota Braila raksta nodaļā. Iznāk reizi mēnesī.
Redaktore Gunta Bite.
E-pasts: gunta.bite@neredzigobiblioteka.lv
Mājaslapa: www.neredzigobiblioteka.lv sadaļā *Digitālā bibliotēka*

Tālrunis: 67522131

Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Par publikācijām atbildīgi paši autori.